

IN MEMORIAM
Dr. LJUBOMIR BUKVIĆ
(Pančevo, 6. XI 1949 - 21. I 2002.)

Nedavno smo se sa žaljenjem i tugom oprostili od dr Ljubomira Bukvića - Ljube. Posle završene gimnazije u rodnom Pančevu, Ljuba se 1968. godine kao jedan od nekoliko stotina studenata upisao na tadašnju grupu za arheologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu, gde je i diplomirao 1977. godine. Marlivošcu i velikim zalaganjem na sticanju neophodnih stručnih i terenskih znanja, ubrzo se afirmisao kao jedan od istaknutih predstavnika "mlađe" generacije beogradske arheološke škole. U periodu od 1978. do 1982. odslušao je četiri semestra poslediplomske studije, a 1999. je pred komisijom Odeljenja za arheologiju Filozofskog fakulteta u Beogradu u sastavu: akademik Milutin Garašanin (mentor), akademik Nikola Tasić, prof. dr Živko Mikić, prof. dr Aleksandar Jovanović i doc. dr Miloš Jevtić odbranio doktorsku disertaciju pod naslovom "*Gava kultura u Banatu*".

Od 1978. do 1993. Ljuba radi u Narodnom muzeju u Pančevu na poslovima zaštite arheoloških spomenika kulture i to su njegove "zlatne" terenske godine, a od 1993. radi kao kustos arheolog u istom muzeju. U navedenom periodu samostalno je vodio više od 40 arheoloških iskopavanja u Pančevu i okolini, mahom zaštitnog karaktera, od kojih kao značajna navodim sledeća:

- Vojlovica - *Rafinerija* (1980),
- Opovo-Beli Breg (1980),
- Jabuka-Tri Humke (1981),
- Jabuka-Kanal Jabučki (1982),
- Pančevo-Vatrogasni Dom (1982),
- Jabuka-Nadela (1982),
- Vojlovica-Manastir (1982),
- Ivanovo-Ulica D. Đerđa (1983),
- Starčevo-Livade (1984),
- Regulacija toka Nadele (1986),
- Pančevo-Naritak (1987),
- Pančevo-Gradska šuma (1991),
- Vojlovica-Konak manastira (1991).

Neophodna terenska iskustva Ljuba je sticao i kao saradnik na sledećim međunarodnim projektima:

- Opovo-Ugar, američko-jugoslovenski projekat, vođen od 1983-1989, Ljuba je radio kao menadžer (organizator) i supervizor;
- Mošorin-Feudvar, nemačko-jugoslovenski projekat, vođen od 1988-1990., bio je rukovodilac sektora;
- Lausanne, projekat „Vidy Sanggrave“, april-jun 1990., bio je supervizor.

Sarađivao je Ljuba i na velikim projektima u Jugoslaviji, kao što su Đerdap II, zatim autoput Novi Sad-Zrenjanin, rudokop Kovin i dr.

Iako narušenog zdravlja, energičan i beskompromisan, kako prema sebi, tako i prema drugima, naročito na terenu, za šta pojedinci ponekad nisu imali sluha, Ljuba je bio u kampanjama 1998. i 1999. dragocen saradnik na Židovaru, gde još postoji „Ljubina sonda“, koja je, precizno istražena do dubine od 5,50 m, jasno pokazala šta sve sadrži ovaj veliki lokalitet.

Kada je 80-tih godina prošlog veka akademik Nikola Tasić okupio saradnike na realizaciji projekta „Bronzano doba Banata“, Ljuba je dobio zaduženje da obradi tzv. prelazni period iz bronzanog u gvozdeno doba, što je sa uspehom obavio.

Na kraju, naglašavam da je Ljuba uspostavio dobru saradnju i sa brojnim rumunskim arheolozima, među kojima se posebno ističe gospodin Gheorghe Lazarovici.

Rezultate svojih istraživanja objavio je u više stručnih radova, od kojih navodim sledeće:

- *Results of the Researches of the Mound near Jabuka, a Contribution to the Study of the Culture of Graves under the*

- Tumuli*, u: *ArchIug XIX*, Beograd 1978, 14-19;
- *Ugar, Opovo, praistorijsko nalazište*, u: *ArhPreg*, 21, Beograd 1980, 17-18 (sa M. Prikić);
  - *Vojlovica, Pančevo, bronzanodobne i sarmatska nekropola*, u: *ArhPreg*, 23, Beograd 1982, 43-44 (sa Đ. Gačić);
  - *Opovo, kasnobronzanodobna nekropola*, u: *ArhPreg*, 23, Beograd 1982, 47-48;
  - *Die ältesten Hügelbestattungen im südlichen Banat*, u: *Hügelbestattung in der Karpaten-Donau-Balkan-Zone während der Āneolithischen Periode (simpozijum Donji Milanovac 1985)*, Beograd 1987, 83-87;
  - *Zaštitni radovi Jedinice zaštite NMP u vremenu od 1978-1988*, u: *Glasnik*, 1, Pančevo 1988, 129-135;
  - *Pyraunoi der Bronze- und Eisenzeit*, u: *BerRGK*, 72, Mainz 1992, 137-140;
  - *Excavations at Opovo, 1985-1987*, u: *Socioeconomic Change in the Balkan Neolithic, Journal of Field Archaeology*, Boston 1992, 351-386 (sa grupom autora);
  - *Gava nalazi u južnom Banatu*, u: *Kulture gvozdenog doba jugoslovenskog Podunavlja*, Beograd 1994, 45-51;
  - *Preliminarni izveštaj sa iskopavanja u Ilandži*, u: *Glasnik*, 5, Pančevo 1994, 85-87;
  - *Kanelovana keramika Gava kompleksa u Banatu*, Novi Sad 2000.

Šta još reći posle svega navedenog, osim: Hvala ti Ljubo i slava ti!

**Jovan Uzelac
Gradski muzej Vršac**

IN MEMORIAM

DR. LJUBOMIR BUKVIĆ

(Pancevo, 6. XI.1949 - 21.I.2002)

Cu puțină vreme în urmă ne-am luat rămas bun, cu măhnire și regret, de la cel care a fost dr. Ljubomir Bukvić – „Ljuba”.

După studiile medii urmate în orașul natal, Ljuba s-a înscris în anul 1968, unul printre sute de alți studenți, în – pe atunci – grupa de arheologie a Facultății de filozofie din Belgrad, ale cărei cursuri le-a absolvit în anul 1977. S-a afirmat curând, date fiind sărăguința și interesul său deosebit în dobândirea unor cunoștințe de specialitate teoretice și practice indispensabile, ca unul dintre reprezentanții marcanți ai tinerei generații ale școlii de arheologie belgrădene. În perioada 1978 – 1982 a urmat cursuri postuniversitare. În anul 1999 și-a susținut teza de doctorat cu titlul *Cultura Gava în Banat* în fața comisiei Departamentului pentru arheologie al Facultății de filozofie din Belgrad, compusă din acad. Milutin Garašanin (conducător), acad. Nikola Tasić, prof. Dr. Živko Mikić, prof. Dr. Aleksandar Jovanović și dr. doc. Miloš Jevtić.

Din 1978 până în 1993 Ljuba a lucrat în Muzeul Național din Pancevo în domeniul protecției monumentelor arheologice, aceștia reprezentând »anii de aur« ai activității sale „de teren”. După 1993 a lucrat ca arheolog – custode în același muzeu. În toată această perioadă a condus singur peste 40 de șantiere arheologice în zona Pancevo, în majoritate intervenții de salvare și protejare, între care cele mai importante au fost:

- Vojlovica - *Rafinerija* (1980),
- Opovo-Beli Breg (1980),
- Jabuka-Tri Humke (1981),
- Jabuka-Kanal Jabučki (1982),
- Pančevo-Vatrogasni Dom (1982),
- Jabuka-Nadela (1982),
- Vojlovica-Manastir (1982),
- Ivanovo-Ulica D. Derđa (1983),
- Starčevo-Livade (1984),

- Regularizarea cursului râului Nadela (1986),
- Pančevo-Naritak (1987),
- Pančevo-Gradska šuma (1991),
- Vojlovica-Konak manastira (1991).

Experiența sa a fost dobândită și în calitate de colaborator în cadrul unor proiecte internaționale de cercetare:

- Opovo-Ugar, proiect american - iugoslav, între 1983-1989, când Ljuba a îndeplinit funcțiile de organizator (manager) și responsabil;
- Mošorin-Feudvar, proiect germano - iugoslav, între 1988-1990 (conducător de sector);
- Lausanne, proiectul "Vidy Sanggrave", aprilie - iunie 1990 (responsabil).

Ljuba a colaborat și la marile proiecte de cercetare din Iugoslavia, cum au fost „Porțile de Fier II”, autostrada Novi Sad – Zrenjanin, cariera de la Kovin s.a.

Deși cu sănătatea zdruncinată, energetic și refuzând orice compromis, față de sine și față de ceilalți, mai ales pe șantier – ceea ce unii au refuzat să recunoască, Ljuba a fost un colaborator prețios la Židovar (campaniile 1998 și 1999). Aici mai există încă „Sondajul lui Ljuba”, cu o adâncime de 5.50 m, care indică precis stratigrafia completă a acestui important sit.

Când în anii '80 ai secolului trecut academicianul Nikola Tasić a adunat colaboratori pentru realizarea proiectului »Epoca bronzului în Banat«, Ljuba a fost însărcinat cu elaborarea capitolului privind aşa-numita perioadă de trecere de la epoca bronzului la epoca fierului, sarcină îndeplinită cu succes.

În sfârșit trebuie subliniat că Ljuba a stabilit o bună colaborare cu numeroși arheologi români, între care se distinge dr. Gheorghe Lazăovici.

Rezultatele cercetărilor sale au constituit subiectul mai multor lucrări științifice, dintre care amintim:

- *Results of the Researches of the Mound near Jabuka, a Contribution to the Study of the Culture of Graves under the Tumuli*, în: *ArchIug XIX*, Beograd 1978, 14-19;
- *Ugar, Opovo, praistorijsko nalazište*, în: *ArhPreg*, 21, Beograd 1980, 17-18 (în colaborare cu M. Prikić);
- *Vojlovica, Pančevo, bronzanodobne i sarmatska nekropola*, în: *ArhPreg*, 23, Beograd 1982, 43-44 (în colaborare cu Đ. Gačić);
- *Opovo, kasnobronzanodobna nekropola*, în: *ArhPreg*, 23, Beograd 1982, 47-48;
- *Die ältesten Hügelbestattungen im südlichen Banat*, în: *Hügelbestattung in der Karpaten-Donau-Balkan-Zone während der*

- Äneolithischen Periode (simpozijum Donji Milanovac 1985), Beograd 1987, 83-87;
- Zaštitni radovi Jedinice zaštite NMP u vremenu od 1978-1988, în: Glasnik, 1, Pančevo 1988, 129-135;
  - Pyraunoi der Bronze- und Eisenzeit, în: BerRGK, 72, Mainz 1992, 137-140;
  - Excavations at Opovo, 1985-1987, în: Socioeconomic Change in the Balkan Neolithic, Journal of Field Archaeology, Boston 1992, 351-386 (colectiv);
  - Gava nalazi u južnom Banatu, în: Kulture gvozdenog doba jugoslovenskog Podunavlja, Beograd 1994, 45-51;
  - Preliminarni izveštaj sa iskopavanja u Ilandži, în: Glasnik, 5, Pančevo 1994, 85-87;
  - Kanelovana keramika Gava kompleksa u Banatu, Novi Sad 2000.

Ce se mai poate spune după toate acestea, decât: **Eternă recunoștință, Ljuba și pioasă amintire!**

(Traducere: Valentin Cedică)